

HØRINGSSVAR

10. juni 2011

Røde Kors' høringssvar vedrørende forslag til Lov om ændring af Udlændingeloven, Skærpede udvisningsregler, Lovforslag nr. 210 Folketinget 2010-11

Indledende bemærkninger

Røde Kors finder, at der er endog meget stærke humanitære hensyn på spil, når det nu overvejes at skærpe udvisningsbestemmelserne yderligere. Røde Kors er særligt bekymret for konsekvenserne af:

- lovforslagets skævhed i proportionaliteten imellem begået kriminalitet og udvisningsstraf
- lovforslagets opgør med den helhedsvurdering, som domstolene efter gældende regler skal foretage af udlændingens tilknytning til Danmark, hjemlandet, herboende familie, helbredstilstand osv.

Røde Kors finder på den baggrund, at forslaget vil få endog meget store menneskelige konsekvenser og tragedier - for den enkelte såvel som for dennes herboende familie. Vi forudser bl.a., at endnu flere mennesker fastlåses på tålt ophold.

Røde Kors' mere specifikke bemærkninger til forslaget fremgår herunder:

Med fjernelse af domstolenes tidligere lovfæstede overvejelser jf. Udl. § 26, stk.1, mister domstolen en mulighed for at forhindre menneskelige tragedier, og Røde Kors er dybt bekymrede over den hårdhed lovgiver med forslaget viser overfor udlændinge, som har begået selv mindre alvorlige lovovertrædelser.

Konsekvensen af forslaget vil blandt andet blive, at langt flere personer ender på tålt ophold, fordi de efter udvisningsdommen ikke kan udsendes, da de ved en udsendelse vil blive udsat for tortur, dødsstraf eller anden umenneskelig behandling. Personer på tålt ophold er pålagt at tage ophold i Center Sandholm, og har som udgangspunkt dagligt meldepligt hos politiet kl. 10. Derudover er der ikke mulighed for selvhushold, hvorfor samtlige måltider skal indtages i cafeteriet i centeret. Da personen ikke har lovligt ophold, må der ikke tages lønnet arbejde, og al aktivering sker derfor i Røde Kors regi. Der bliver udbetalt lommepenge, som udgør mindre end 10 kr. om dagen. Dette beløb skal dække al transport, sociale aktiviteter som fx sportsaktiviteter, teater, biograf, cigaretter, slik, byture osv. Tidsmæssigt er der ikke grænser for hvor længe man kan være på tålt ophold, hvilket betyder, at såfremt man som ganske ung får en udvisningsdom, og efterfølgende ikke kan udrejse fordi man for

eksempel vil blive udsat for tortur i sit hjemland, kan man være tvunget til at tage ophold i Center Sandholm resten af livet.

Røde Kors oplever på nærmeste hold i hverdagen hvor menneskeligt nedbrydende et liv på tålt ophold er, som følge af mangel på indhold, usikkerhed og uvished.

Det er et grundlæggende princip, at man efter afsoning af straf bør kunne fortsætte sit liv på ny. En udvisning er i realiteten en tillægsstraf, som kan være langt mere indgribende end selve straffen, som ofte vil være ubetinget frihedsberøvelse i en afgrænset forudsigelig periode. Dette gælder i højeste grad for de personer, som med de nye regler vil kunne ende i livslang uafklarethed på tålt ophold, som følge af straf for selv mindre alvorlig kriminalitet, som fx. for hæleri, jf. straffelovens § 290.

I Danmark har grundlaget for afgørelse om udvisning i en årrække været trappestigemodellen, der betyder at jo længere tid en udlænding har haft opholdstilladelse i Danmark jo mere alvorlig skal den begåede forbrydelse være før der kan idømmes udvisning. I denne model er der indbygget et proportionalitetsprincip, der udmærker sig ved at være klart og gennemskueligt. Røde Kors har i tidligere høringer (bl.a. høring af 12. januar 2009) udtrykt bekymring for, at der siden etableringen af trappestigemodellen er gjort flere undtagelser til proportionalitetsprincippet, og at disse undtagelser gør sammenhængen mellem kriminalitet og risiko for udvisning mere uklar.

Såfremt lovforslaget vedtages, bliver retstilstanden i Danmark således, at hvis en udlænding bliver dømt for kriminalitet af selv meget begrænset karakter, skal der ske udvisning, medmindre Danmarks internationale forpligtelser med sikkerhed taler imod dette.

Efter de nugældende regler, skal domstolene som udgangspunkt foretage en helhedsvurdering af udlændingens tilknytning til Danmark, hjemland, herboende familie med mere, jf. Udl. § 26, stk.1, dette blandt andet for at beskytte retten til familieliv som er beskyttet i EMRK art. 8. Såfremt en udvisning vil virke særlig belastende, skal der ikke ske udvisning.

For overtrædelse af en række kriminalitetsformer, af særlig grov karakter, er der dog skærpede regler, som gør at hensynene nævnt ovenfor, kun undtagelsesvist skal medføre, at der ikke sker udvisning, jf. Udl. § 26, stk.2.

Med det nye forslag skal domstolene ikke længere selvstændigt foretage en afvejning af hensynene i § 26, stk.1, men skal alene tage udgangspunkt i om en udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Denne vurdering må hovedsaglig skulle ske på baggrund af praksis af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Da praksis fra EMD på ingen måde er så omfangsrig, at den vil dække alle områder, må det herefter forventes, at hvis lovforslaget bliver vedtaget, kommer der til at ske udvisning i langt højere grad, end vi ser det i dag. Hvis domstolen er usikker, må lovgivers hensigt være, at der skal ske udvisning. Herefter vil den udviste være henvist til at klage over afgørelsen til EMD, men kan på dette tidspunkt allerede være udsendt.

Særligt for så vidt angår personer, der har opholdt sig i Danmark over længere tid og som har både familie og netværk her, kan udvisningsdommen være særdeles alvorlig. Dette gælder ligeledes for flygtninge, som ikke har nogen mulighed for at vende hjem til deres hjemland på grund af den forfølgelse de dér har været udsat for. Konsekvenserne for den enkelte, og dennes eventuelle familie, skal

med lovforslaget ikke længere overvejes i medfør af de såkaldte § 26 hensyn, der bl.a. indeholder hensyn til den pågældendes helbredstilstand, tilknytning til familie, en eventuel udvisnings betydning for den pågældendes herboende familiemedlemmer.

Det fremgår af lovforslaget, at forholdet mellem de foreslåede stramninger og særligt den europæiske menneskerettighedskonvention er overvejet, men Røde Kors er kritiske overfor, at domstolene ikke overlades muligheden for en konkret individuel vurdering i hver enkel sag, men alene skal vurdere om udvisning med sikkerhed vil være i strid med vores internationale forpligtelser. Vurderinger af denne karakter vil ofte være behæftet med en vis usikkerhed, og derfor er det bekymrende at lovgiver kræver at domstolene i disse tilfælde skal udvise.

Flygtningekonventionen fastslår i art. 32, stk. 1:

De kontraherende stater må ikke udvise en flygtning, der lovligt opholder sig på deres område, undtagen af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige orden.

Det er utvivlsomt, at Flygtningekonventionen og de deri indeholdte normer, er skabt med det overordnede sigte, at yde beskyttelse til flygtninge. Når henses til de alvorlige konsekvenser, en udelukkelse vil have for den pågældende person, må det være nærliggende, at tolke det således, at disse udelukkelsesbestemmelser fortolkes restriktivt. Efter Røde Kors' opfattelse kan ordlyden og fortolkningen af bestemmelsen næppe føre til andet resultat, end at der med Flygtningekonventionen art. 32, stk. 1, er sat relativt snævre rammer for de deltagende staters adgang til at udvise flygtninge i konventionens forstand. At man kan udvise en flygtning, som har begået hæleri må klart være udenfor disse rammer.

Med venlig hilsen

Anders Ladekar
Generalsekretær